

VÄSTERÅS KOMMUN
kontaktcenter@vasteras.se

2023-12-07

1 (20)

Dnr- SI 2023:5563

Beslut

---

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Pettersbergsskolan i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Pettersbergsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Pettersbergsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn inom det systematiska kvalitetsarbetet genomför analyser av kunskaps- och trygghetsresultat och använder slutsatser av analyserna för att sätta in träffsäkra utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna och att det sker med regelbundenhet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare inleder ett systematiskt förbättringsarbete för att säkerställa att skolan har ett samlat arbete kring studiero där elever deltar och lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg för att säkerställa likvärdighet i lärares bedömning och betygssättning, samt för en diskussion med lärare vid behov.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 oktober 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5563) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Pettersbergsskolan leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att även om det finns ett systematiskt arbete med att samla in kunskaps- och trygghetsresultat så har rektorn inte ett helhetsperspektiv utifrån nuläget. Arbetet med analys av kunskapsresultat samt beslut om utvecklingsåtgärder är också begränsat. Vidare ger rektorn svag ledning och styrning kring skolans strategiska jämställdhetsarbete. Den pedagogiska ledningen och organisationen är till viss del otydlig avseende arbets sätt, roller och rutiner.

Rektorns arbete med uppföljning och resultat är begränsat

Granskningen visar att det finns ett systematiskt arbete med att samla in resultat för elevernas kunskapsutveckling men att rektorns nulägesbild är begränsad. Den nuvarande rektorn tillträdde vid läsårsstart höstterminen 2023/24 och skolan har också två biträdande rektorer. Rektorn har som nytillträdd på tjänsten tagit del av relevant dokumentation och vänt sig till ledningsgruppen och elevhälsan för att få en nulägesbild av verksamheten. Det framkommer av intervjuer med rektorn och lärare att rektorn inte hunnit göra strukturerade lektionsbesök men att hen får en bild av undervisningen via elevhälsan och de biträdande rektorerna, som rör sig mycket ute i verksamheten. Dock framkommer av granskningen att rektorn efter sitt tillträde inte skapat sig en egen nulägesbild av skolan utifrån en självständig bedömning av verksamheten.

Granskningen visar vidare att arbetet med uppföljning och analys av kunskapsresultat är otydligt. Det framgår av granskningen att det finns ett brett underlag av kunskapsresultat på de olika stadierna som utgörs av exempelvis omdömen, betyg, resultat på screeningar och tester. Skolan har en lärplattform där dokumentation sker och huvudmannen efterfrågar resultatredovisningen vid vissa tidpunkter. Tidigare

terminer har resultatuppföljningen skett med regelbundenhet vid utvecklingssamtalen och vid terminsslut då även ämnes- och lärarutvärderingar skett, och lärarna fick övergripande information om resultaten vid terminsstart. Dock framgår av intervju med lärarna att det finns en osäkerhet kring hur uppföljningen ska ske nuvarande termin. Av intervju med rektorn framgår att arbete med skolans resultat ska ske vid terminsslut, men det framgår inte tydligt på vilket sätt arbetet ska ske eller hur rektorn avser utforma det systematiska kvalitetsarbetet. Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår att det för närvarande finns olika rutiner för kontinuerlig uppföljning och analys av kunskapsresultat och arbetet ser olika ut på olika stadier. Rutiner som finns idag har initierats av speciallärare och det är otydligt hur informationen når skolledningen. Vidare framgår av granskningen att flera ur personalen saknar en övergripande bild och slutsats av analysen av kunskapsresultaten på skolan och att de även saknar återkoppling på de läraranalyser som skickades in till föregående rektor. Det framgår även av granskningen att rektorn inte analyserat kunskapsresultat ur ett helhetsperspektiv varken från förra eller nuvarande termin.

Granskningen visar att skolans värdegrundsarbete genomförs systematiskt. Av huvudmannen inskickad dokumentation och av intervjuer framgår att värdegrundsarbetet bedrivs utifrån ett årshjul av skolans trygghetsgrupper och att en av förstelärarna har ansvar för att driva det arbetet. Trygghetsgrupperna följer upp trygghetsresultat via skolans och huvudmannens regelbundna trygghetsenkäter, analyserar sedan dessa och förmedlar resultatet till rektorn och personalen. Åtgärder beslutas på övergripande skolnivå och i samråd med lärare på klassnivå. Rektorn uppger i intervju att det finns en systematik i värdegrundsarbetet men att hen ännu inte hunnit följa upp hur lärare arbetar med värdegrundsarbetet i undervisningen.

Granskningen visar att de utvecklingsåtgärder som pågår på skolan avseende elevernas kunskapsutveckling inte fullt ut är anpassad efter de aktuella behoven hos elevgruppen. Det framkommer av granskningen att rektorn till viss del använder den nulägesanalys som gjordes av förra rektorn i slutet av läsåret 2022/23 för att upprätthålla insatser och utvecklingsåtgärder som initierats utifrån föregående analys. Av dokumentation framgår att det utvecklingsområde som är i fokus på skolan är ökad måluppfyllelse i samtliga årskurser. Vidare framgår att eleverna behöver mycket stöd i att utveckla svenska språket för att lyckas bättre och att skolan sedan en längre tid har arbetat med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Arbetet leds av skolans förstelärare. Insatser som upprätthållits sedan föregående läsår är exempelvis prioriterade insatser kring elevers närvaro med stöd av skolans två närvaroteam liksom om parallell schemaläggning av matematik på högstadiet så att lärare kan samarbeta kring undervisningen och elever. Vissa lärare beskriver dock i intervju att de

upplever utvecklingsåtgärderna och resursfördelningen som otydliga. Exempelvis upphörde denna termin två riktade insatser i matematik och svenska som pågick under förra läsåret för elever som riskerade att inte nå målen och lärare uppger att de inte fått information om bakgrunden till det. Av intervjuer med lärare framgår också att det finns en oro för att utvecklingsåtgärderna och resursfördelningen inte ska möta elevernas behov.

Rektorn ger svag ledning och styrning kring skolans strategiska jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte aktivt leder ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Varken rektorn, lärarna eller representanterna för elevhälsan kan beskriva hur skolan jobbar strategiskt med jämställdhet och rektorn uppger i intervju att hen inte heller följer upp något sådant arbete. Det framkommer dock av intervju med elevhälsa och lärare att frågor om könsroller, jämställdhets- och identitetsfrågor ingår i det kontinuerliga värdegrundsarbetet. Vidare uppger representanter för elevhälsan att jämställdhetsfrågan diskuterades mycket bland lärarna i samband med införandet av Lgr 22. Rektorn och lärare beskriver i intervju att jämställdhetsarbetet är ett dagligt arbete som bedrivs i undervisningen i form av diskussioner eller exempelvis kring gruppindelningar så att alla ska kunna arbeta med vem som helst. Frågor kring jämställdhet berörs inom ramen för olika ämnen såsom svenska och samhällsorienterande ämnen, något som även eleverna beskriver i intervju. Eleverna berättar också i intervju att de upplever att de behandlas lika av lärare, oavsett könstillhörighet. Rektorn uppger dock i intervju att vissa lärare arbetar mer med värdegrunds- och jämställdhetsfrågor än andra och att det är något som skolan behöver arbeta vidare med framöver. Det framkommer även av intervju med lärare att det finns behov av att arbeta mer med frågan och att skolan behöver ge eleverna ett kritiskt förhållningsätt till könsnormer som eleverna möter i sin vardag.

Granskningen visar vidare att det är otydligt hur uppföljning och analys av kunskaps- och trygghetsresultat sker utifrån kön. Exempelvis är det otydligt om skolans trygghetsenkät analyseras ur könsperspektiv. Visserligen framkommer att skolan upptäckt vissa skillnader mellan flickors och pojkars trygghetsresultat men det är oklart om de gjort en analys och åtgärder kopplade till resultatet. Vidare framkommer av dokumentation att det finns stora resultatskillnader mellan pojkar och flickor i årskurs tre och sex. Exempelvis når cirka 88 procent av flickorna jämfört med 42 procent av pojkarna målen i svenska i årskurs tre vårterminen 2023. I årskurs sex når 41 procent av flickorna och cirka 78 procent av pojkarna målen i matematik. Rektorn uppger i intervju att de ännu inte pratat om resultatskillnaden eller gjort några insatser utifrån resultaten.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med viss tydlighet

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka bland annat genom en tydlig mötesstruktur samt att rektorn initierat vissa kompetensutvecklingsinsatser. Av granskningen framkommer att samverkan mellan olika professioner på skolan fungerar väl. Det framkommer att samverkan med elevhälsan sker i flera olika mötesformer och att lärare får stöd och handledning av elevhälsan, exempelvis från speciallärare. Skolan har olika arbetslag som möts en gång i veckan och leds av arbetslagsledare utifrån en agenda. Det finns även ämneslag som träffas en gång i veckan, ett möte som lärarna själva styr innehållet på och där bland annat samplanering och sambedömning sker. Vidare visar granskningen att det på skolan regelbundet genomförs samrådsmöten och klasskonferenser, där båda mötena handlar om elevers kunskapsutveckling och trygghet. Vidare framkommer av granskningen att nyexaminerade och obehöriga får schemalagd handledning och en ämnesmentor och att arbetslagsledare är handledare i praktiska frågor.

Granskningen visar vidare att det finns viss otydlighet kring hur det kollegiala lärandet ska bedrivas. Utvecklingsgruppen, som består av förstelärarna, ska på uppdrag av rektorn driva det kollegiala lärandet på skolan och träffas veckovis. De har både gemensamma och enskilda uppdrag. Rektorn uppger i intervju att kompetensutvecklingsinsatser under hösten bland annat består av att förstelärarna ska få utbildning om skolutveckling och att personal på mellanstadiet ska få handledning av centrala elevhälsan. Rektorn beskriver i intervju en plan för utvecklingsgruppens arbete som tagits fram med stöd av en person från Göteborgs universitet där texter ska läsas och diskuteras med målsättningen att förstelärarna ska driva det kollegiala arbetet utifrån analys av resultat. Det framkommer dock av lärarintervjun att arbetet med det kollegiala lärandet i utvecklingsgruppen endast delvis kommit igång och att lärarna upplever otydlighet från rektorn kring hur arbetet i gruppen ska bedrivas. Det framkommer även att utvecklingsgruppen identifierat ett behov av att arbeta kollegialt för att skapa en ökad känsla av enhetlighet då det finns en upplevelse av att skolan inte jobbar som en enhet.

Granskningen visar vidare att den pedagogiska ledningen och organisationen till viss del är otydlig avseende arbetssätt, roller och rutiner. Personalen beskriver visserligen att de är väldigt bra på att hjälpas åt och att de stöttar varandra men av intervju med elevhälsan och lärare framgår att vissa upplever rutiner och roller som otydliga. Otydligheten handlar exempelvis om närvarorutiner, mentorns uppgift eller vem som ansvarar för vad. Visserligen finns en del information och rutiner i en gemensam digital yta men det framkommer av granskningen att rektorn och biträdande rektorn arbetar med en sammanställning för att förbättra detta då det varit otydligt. Lärare uppger

vidare att socialpedagogerna är mycket viktiga i verksamheten, då de bland annat deltar i trygghetsteam och närvaroteam liksom stöttar elever på olika sätt, men att det finns ett behov av att tydliggöra deras roll och ansvar. Ett exempel som framkommer i granskningen är att socialpedagoger kan vikariera och då inte hinner med andra arbetsuppgifter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn inom det systematiska kvalitetsarbetet genomför analyser av kunskaps- och trygghetsresultat och använder slutsatser av analyserna för att sätta in träffsäkra utvecklingsåtgärder.

Granskningen visar att även om det finns ett systematiskt arbete med att samla in kunskaps- och trygghetsresultat så saknar rektorn helhetsperspektiv och en mer djupgående analys över kunskapsresultaten. Därmed blir det svårare för rektorn att, utifrån slutsatsen av analysen, identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att bäst möta de behov som finns på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och den samlade elevhälsan, genom att bryta ner resultat och studera skillnader mellan exempelvis elevgrupper, ämnen och kön analysera såväl studie- som trygghetsresultat. Detta för att finna mönster och samband och belägga orsaker till de uppnådda resultaten. De samband och mönster som framträder i analyserna behöver rektorn ställa i relation till utbildningens förutsättningar och faktiska genomförande. En sådan orsaksanalys är en viktig förutsättning för att rektorns beslut om utvecklingsåtgärder och resursfördelning i verksamheten ska böttna i de aktuella behoven. Det är även viktigt, som en del i det systematiska kvalitetsarbetet, att säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Om det inte görs kan det istället medföra att könsstereotypa normer oavsiktligt vidmakthålls och att elever riskerar att begränsas av föreställningar av vad som är kvinnligt och manligt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna ges en varierad och strukturerad undervisning samt ett aktivt lärarstöd. Skolan arbetar för att stimulera eleverna i undervisningen liksom arbetar med insatser för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Eleverna ges möjlighet till reflektion och strategier för sitt eget lärande men lärarna ger endast delvis eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen är strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att lärarna bedriver en varierad undervisning bestående av olika arbetssätt och arbetsformer. Under de observerade lektionerna får eleverna hjälp av lärarna att komma igång med sitt arbete och stöd i att genomföra arbetsuppgifter, vilket bidrar till att de flesta eleverna bibehåller fokus på skolarbetet. Elever bekräftar i intervju att de får stöd och hjälp av lärarna så att de kommer vidare i arbetet. Av observationer liksom av intervju med lärare och elever framkommer att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans. Lärare växlar arbetsformer och arbetssätt såsom arbete i grupp, individuellt, analogt, digitalt, tematiskt eller genom undervisning utomhus. Lärare uppger även att byte av moment under lektioner är ett sätt att stimulera eleverna och få dem att bibehålla fokus. Granskningen visar att undervisningen är strukturerad utifrån skolans gemensamma modell, med syfte, mål, arbetsgång och lektionsavslut. Av granskningen framkommer att lärare använder sig av en lektionsstruktur anpassad efter aktuell elevgrupp och ämne där mål och arbetsgång tydliggörs för eleverna. Lärarna talar med eleverna om strukturen vid lektionsstart och lektionen följer sedan ett logiskt flöde med någon typ av avslut. Vid några lektioner var avslutet sammanfattande genom att lärarna sammanfattade innehållet och utvärderade lektionen tillsammans med eleverna eller lät eleverna reflektera kring det som de lärt sig.

Undervisningen är stimulerande och utmanande utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära och att de har höga förväntningar på eleverna. I observationer framkommer att lärarna bekräftar och förstärker eleverna positivt genom exempelvis verbal uppmuntran och beröm men även genom formativ återkoppling som leder eleven framåt. I intervjuer uttrycker elever att lärare motiverar dem och tror på deras förmåga liksom att de har höga förväntningar på eleverna. Elever uppger också att de

blir motiverade av att lärare varierar undervisningen med olika moment, att lärare skojar med dem och att lärare ibland använder spel och lekar i undervisningen. Av observationer och intervjuer framgår att lärarna generellt har höga förväntningar på eleverna och att de på olika sätt försöker motivera eleverna. Elevhälsan uppger också att lärarna på olika sätt uppmuntrar eleverna i deras lärande men att även studie- och yrkesvägledaren på skolan är väldigt aktiv. Hen arbetar på alla stadier och motiverar och informerar eleverna genom enskilda samtal liksom arbete i klasserna.

Av granskningen framkommer vidare att lärarna anpassar lektionernas innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp. Lärare uppger i intervju att de anpassar undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och lägger sig på rätt nivå så att eleverna bibehåller engagemang och att progression kan ske. Det framkommer av granskningen att det ofta kommer nya elever till skolan och att det kan handla om nyanlända. Även om de får stöd av studiehandledare behöver lärare hela tiden göra nya anpassningar till elever och grupp. Det finns läromedelsmaterial som ger möjlighet till differentiering, men det finns även verktyg för anpassning att tillgå såsom tidshjälpmedel, skärmar och hörselkåpor. Anpassningar görs exempelvis också genom att låta elever göra muntliga prov istället för skriftliga eller lyssna på text istället för att läsa. Av observationer framgår att lärarna generellt har goda relationer med eleverna vilket bidrar till att lärarna kan utforma anpassningar på ett ändamålsenligt sätt. Elever uppger i intervju att lärare kan förklara så att de förstår och att de visar konkreta exempel vid behov. Vidare framkommer att det finns en medvetenhet hos lärare kring behovet av att utmana elever som snabbt blir klara med arbetsuppgifter. Eleverna kan få extrauppgifter inom området de arbetar med, men elever uppger dock i intervju att det inte är så i alla ämnen.

Undervisningen genomförs så att eleverna kan reflektera kring sitt lärande men görs endast till viss del delaktiga

Av granskningen framkommer att undervisningen innehåller övningar där eleverna får reflektera utan givet svar och att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Lärare uppger i intervju att den skolgemensamma strukturen innehåller någon typ av reflekterande avslut men att lärare gör lite olika på olika lektioner, anpassat efter ålder på eleverna och typ av lektion. Några lärare uppger i intervju att de ger eleverna möjlighet att reflektera kring lektionen och sitt lärande genom att ha en dialog med eleverna i slutet av lektionen eller genom att exempelvis låta dem skriva i en reflektionsbok. Elever bekräftar att lärare i vissa ämnen brukar låta dem reflektera kring det som de lärt sig, något som även förekom under lektionsobservationer. Vidare ställs i undervisningen reflekterande frågor till eleverna som exempelvis varför det är bra för kroppen att värma upp, eller hur de tänker kring en händelse i en text.

Granskningen visar att eleverna endast delvis är med i planering och utvärdering av undervisningen. Det framkommer i lärarintervjuer att en del lärare gör elever delaktiga exempelvis genom att lyssna in elever och låta eleverna välja arbetsätt eller redovisningsformer. Undervisningen utvärderas av vissa lärare till exempel med utvärderingsfrågor som eleverna svarar på och läraren sedan tar del av. Vidare framkommer att även utvecklingssamtalet är ett forum för delaktighet men att delaktigheten även kan ske i en löpande i dialog med eleverna. Vissa elever uppger i intervju att de inte är delaktiga i planering av undervisningen medan andra elever uppger att de är delaktiga i exempelvis val av arbetsätt eller redovisningsform och ger exempel från vissa ämnen. Av intervju med elever och rektorn framkommer därtill att det för tillfället inte finns möjlighet för elever att ha inflytande genom klassråd och elevråd på mellan- och högstadiet då skolan inte har en organisation kring det. Råden ska dock återupptas framöver.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna och att det sker med regelbundenhet.

Granskningen visar att lärarna endast delvis ger eleverna möjlighet till inflytande och delaktighet. Att lärare gör olika vilket på skolan innebär att elevernas möjlighet att påverka är olika.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna ta fram metoder för att löpande och systematiskt låta eleverna bli delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Det kan omfatta såväl enskilda lektioner som längre arbetsområden utifrån ämne och elevernas mognad och ålder. Med utgångspunkt i vad utvärderingar av undervisningen visar har lärare sedan möjlighet att vidareutveckla sin undervisning. Delaktighet och inflytande är viktiga delar av skolans demokratiska uppdrag och kan stärka elevernas motivation för skolarbetet och ge dem kunskaper som kommer till nytta genom hela livet. Rektorn behöver försäkra sig om att alla lärare deltar i ovan nämnda utvecklingsarbete, att det som beslutats implementeras i undervisningen och att en utvärdering görs med syfte att säkerställa att det gemensamma arbetet fått effekt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på skolan finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Skolan arbetar även med att skapa en studiemiljö som präglas av studiero men arbetet är endast till viss del samlat och har inte gett tillräcklig effekt i alla klassrum.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan som bedrivs systematiskt. Elevernas upplevelse av trygghet följs upp bland annat genom skolans trygghetsenkät som genomförs två gånger per läsår. Enkäten följs upp och analyseras av skolans två trygghetsgrupper som leds av skolans biträdande rektorer och som i övrigt består av bland annat skolsköterska, kuratorer, lärare och socialpedagoger. Det framgår dock av granskningen att analysen av trygghetsresultat utifrån kön är begränsat. Trygghetsgrupperna återkopplar till lärare vilka områden som olika klasser kan behöva arbeta med utifrån resultat på trygghetsenkäten. Lärare beskriver att arbetssättet kring trygghetsenkäterna är förändrat sedan en tid tillbaka med syfte att få eleverna mer delaktiga. På högstadiet har de numera gjort ett lektionsupplägg där de tydliggör för eleverna vad enkäterna handlar om och varför de är viktiga att svara på och eleverna får även information om fokusområden för trygghetsarbetet utifrån enkätresultatet. Åtgärder för trygghet som vidtagits på skolan förra terminen utifrån vad som framkommit i analyser av trygghetsresultat är exempelvis att mellanstadiet förstärkts med personal från fritids och att socialpedagogerna arbetar mycket med trygghet i korridorerna. Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan att satsningen på socialpedagoger, som gjordes under föregående läsår, är väldigt viktig och bidrar till tryggheten på skolan.

Granskningen visar att det finns ett gemensamt förhållningsätt i det trygghetsskapande arbetet. Lärare uppger att eventuella incidenter tas om hand direkt och att rutinen för kränkingsanmälningar är tydlig. De flesta elever uppger i intervju att de känner sig trygga på skolan och alla elever uppger att de får hjälp av en vuxen när de behöver det. Några elever nämner dock att korridorer fortfarande kan upplevas

otrygga och att det borde vara fler rastvakter. Rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan beskriver i intervju skolan som trygg, med en tillåtande miljö och hög vuxennärvaro. Vidare beskriver lärare att det finns ett självklart och gemensamt förhållningssätt på skolan att "alla elever är allas" och som är en del av skolans värdegrunds- och trygghetsskapande arbete.

Granskningen visar vidare att arbetet med värdegrund sker systematiskt. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsa uppger i intervju att värdegrundsarbetet på skolan bedrivs utifrån ett årshjul där det finns planerade aktiviteter för varje årskurs som genomförs. En förstelärare som ingår i trygghetsgrupperna har också ett specifikt uppdrag kring det kontinuerliga värdegrundsarbetet. Insatserna i de olika årskurserna leds av trygghetsgrupperna och handlar om exempelvis förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck och samtycke liksom olika typer lektioner kring säkerhet på internet. Ett antal elever på högstadiet har till exempel gått en utbildning för att förebygga kränkningar på nätet och har sedan föreläst för yngre elever på skolan. En del av trygghetsgruppernas systematiska arbete är också gemensam information till all personal om värdegrundsarbetet liksom att trygghetsgrupperna informerar i klasserna vid terminsstart. Vidare finns en samverkan i form av ett brottsförebyggande projekt mellan skola, socialtjänst, polis och fritid samverkar för att förebygga att barn och unga begår brott.

Det finns till viss del ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det delvis finns ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan som eleverna deltar i. Skolan har en gemensam lektionsstruktur som beskrivs vara en del i studieroarbetet och syftar till förutsägbarhet och tydlighet, och som därmed kan ha en positiv effekt på studieron. Det finns även klassregler för varje klass, ordningsregler som gäller för hela skolan liksom en disciplinär trappa som används och är känd av personal och elever. Elevernas upplevelse av studiero följs upp bland annat via trygghetsenkäterna, utvecklingssamtalet och på mentorstiden då lärarna diskuterar studieron med eleverna. Rektorn uppger att åtgärder som vidtagits kring studiero utifrån behov är bland annat extra resurs i en klass, uppdelning av grupper vid behov liksom stöd av speciallärare. Av intervju med elevhälsan framgår att skolan även arbetar mycket med att skapa lämpliga gruppkonstellationer men att det är utmanande då det är stor genomströmning av elever på skolan. Vidare framkommer av rektorsintervjun att skolan under föregående läsår arbetade mycket med värdegrundsarbete och att de har socialpedagoger som extra stöd för lärare och elever i studieroarbetet. Det framkommer att elever på lågstadiet är delaktiga i framtagandet av klassregler medan elever på mellan- och högstadiet inte upplever samma delaktighet.

Granskningen visar dock att arbetet med studiero endast delvis gett önskad effekt. Av samtliga intervjuer framgår att studieron på skolan varierar beroende på vilken lärare som undervisar och beroende på elevgrupp. Rektorn och elevhälsan beskriver i intervju att det är olika mellan lärare hur ledarskapet fungerar och rektorn uppger att de behöver arbeta ännu mer kollegialt med studiero. Av intervju med lärare framkommer att de stöttar varandra på skolan och kollegialt delar med sig av goda idéer och lyckade exempel kring studiero men att det inte finns ett gemensamt eller övergripande arbete kring studiero. Elever på mellan- och högstadiet uppger i intervju att studieron är varierande och att studieron är olika beroende på vem som undervisar. Vidare beskriver eleverna att vissa lärare inte säger till ordentligt medan andra är tydliga med både lektionsstruktur och regler. Eleverna uppger också att reglerna är olika på olika lektioner, men att lärare använder sig av den disciplinära trappan. Av lektionsobservationer framgick att lärarna vidtog olika typer av åtgärder för att bibehålla studieron, såsom att tydligt sätta gränser eller erbjuda alternativa lösningar i undervisningen vilket fungerade och på de observerade lektionerna resulterade i överlag god studiero. Det framgår dock av granskningen att skolan, trots gemensam lektionsstruktur, ordningsregler och olika åtgärder alltjämt har utmaningar med studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare inleder ett systematiskt förbättringsarbete för att säkerställa att skolan har ett samlat arbete kring studiero där elever deltar och lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Av granskningen framgår att skolan alltjämt har utmaningar med studiero, vilket riskerar att negativt påverka elevernas möjlighet till kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan som helhet utvecklar ett mer samlat arbete och gemensamt förhållningssätt kring arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i samtliga klasser och utifrån elevers behov. Detta arbete förutsätter att alla lärare har kunskap om hur de kan möta elever som inte följer de regler som överenskommit eller är i behov av andra stödåtgärder. Skolans arbete med att skapa studiero utifrån elevgruppens behov kan exempelvis handla om hur lärarna ska agera både förebyggande och åtgärdande. För att ytterligare motivera eleverna att ta ansvar för sitt lärande kan eleverna bli mer delaktiga i arbetet kring studiero. Elevdelaktighet kan påverka omotiverade elever i positiv riktning och skapa ökat engagemang. För stöd i arbetet med att skapa studiero för alla elever hänvisas

till Skolverkets och Skolinspektionen information: [Ledarskap som främjar studiero - Skolverket](#)¹ och till Skolinspektionens tematiska analys [Skolors arbete med trygghet och studiero](#)².

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning. Rektorn följer dock i begränsad omfattning upp och analyserar lärarnas omdömen och betyg för att identifiera eventuella avvikelser i syfte att säkerställa likvärdiga bedömningar.

Rektorn ger till viss del förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Lärare på alla stadier uppger i intervju att de använder sig av olika typer av bedömningsstöd, tester och screeningar av elevers kunskaper samt att lärare använder nationella prov som stöd vid bedömningar. På lågstadiet har speciallärare utarbetat tydliga rutiner för löpande bedömning av eleverna i de olika årskurserna som lärare och speciallärare diskuterar på samverkansmöten ungefär en gång per månad. Det framkommer att vissa ämneslärare på högstadiet använder samma material och samplanerar bedömningar så att det är samma bedömningsunderlag oavsett lärare i ämnet.

Granskningen visar dock att rektorn endast till viss del ger möjlighet för lärare att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg. Av lärarintervjun framgår att det forum som finns för att diskutera bedömningar, omdömen och betyg främst är ämneslaget, som träffas en gång per vecka. Där finns dock ingen styrd agenda och samverkan kring bedömningsfrågor är inte tydliggjort i någon planering. Lärare uppger att det förväntas ske löpande i samarbete med kollegor men att de inte vet på vilket

---

¹ Skolverket, 2023. [Ledarskap som främjar studiero - Skolverket](#). Materialet finns på Skolverkets hemsida.

² Skolinspektionen, 2020. Skolors arbete med trygghet och studiero, en tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2019. Publikationen finns på Skolinspektionens webbplats.

sätt det genomförs i de olika ämneslagen. Lärare som är nyexaminerade eller obehöriga kan få stöd vid handledarträffar och i ämneslaget men det framkommer att det finns en otydlig rutin kring det. I intervju med rektorn och lärare framgår att sambedomning av nationella prov görs på skolan i de årskurser där proven genomförs. Proven anonymiseras och lärare rättar inte de egna elevernas prov. Lärare har även nätverksträffar inom kommunen för olika ämnen. Då träffas lärare i samma ämnen från olika skolor och utbyter erfarenheter exempelvis kring bedömningsfrågor.

Rektorns analys för att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg är begränsad

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet. Det framkommer av granskningen att rektorn inte satt sig in i och analyserat omdömen och betyg för att säkerställa att lärare använder sig av likvärdiga bedömningsmetoder och måttstockar. Av lärarintervjuer framkommer att tidigare rektorn fört diskussioner med lärare angående omdömen och betygsättning, men att det inte skedde strukturerat. Lärare uppger i intervju att de inte vet hur nuvarande rektorn arbetar, eller planerar att arbeta, med omdömen och betyg och att rektorn ännu inte fört diskussioner med lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg för att säkerställa likvärdighet i lärares bedömning och betygsättning, samt för en diskussion med lärare vid behov.

Granskningen visar att rektorns analys av lärarnas bedömningar samt omdömen och betyg i syfte att säkerställa en likvärdig bedömning är begränsad. Det medför en risk att omotiverade avvikelser inte identifieras och att bedömningen av elever kunskaper inte är likvärdig.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas bedömningar, omdömen och betyg för att identifiera eventuella skillnader och avvikelser. Det innefattar omdömen i de årskurser där det inte finns betyg samt betygsresultaten för de årskurser som har betyg. Rektorn kan till exempel göra jämförelser mellan resultat från nationella prov och betyg eller jämförelser mellan olika ämnen eller lärare liksom jämförelser mellan resultat från screeningar och omdömen för att hitta avvikelser. Det är viktigt att rektorn har rutiner för att analysera bedömning ur olika perspektiv för att säkerställa att omdömen och betyg är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och visar på elevernas faktiska

kunskaper. Om det kommer fram att det finns avvikelser i omdömen eller betyg i olika ämnen är det av vikt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Utifrån analysen rekommenderas rektorn att föra strukturerade och återkommande diskussioner med lärare kring bedömning och betygsättning som utmynnar i tydliga slutsatser och eventuella åtgärder för en ökad likvärdighet. Sammantaget har rektorn ett ansvar för att bedömning, omdömen och betyg analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna exempelvis har olika tolkningar av styrdokumentet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ylva Tillquist, utredare.

I den slutliga handläggningen har Åsa Pleiner, utredare (föredragande) och Christina Wallin, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10 och 11 oktober 2023 med efterföljande digital intervju med rektorn den 12 oktober 2023. Besöket genomfördes av utredarna Åsa Pleiner och Christina Wallin.

Pettersbergsskolan är en grundskola med förskoleklass samt årskurserna 1-9. Huvudman för skolan är Västerås kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök totalt 341 elever. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.